

© The Economist

D'ençà que Barcelona es va reinventar després dels Jocs Olímpics del 1992, les ciutats amfitriones han intentat repetir aquell èxit. La majoria no ho ha aconseguit, sinó que ha hagut de gestionar una gran -i costosa- patacada. Eduardo Paes, l'hàbil alcalde de Rio de Janeiro, que acollirà els propers Jocs l'agost del 2016 i que en supervisa els preparatius, creu que ho pot fer més bé. "Tothom sap que els brasilers en saben, de fer festes", diu Paes. Els Jocs demostraran que també saben fer realitat grans projectes "amb puntualitat i ajustant-se al pressupost".

Aquestes declaracions poden fer riure, tant als brasilers com als seguidors dels esports d'arreu. Avui la contaminació a la badia de Guanabara és tan greu que els regatistes olímpics haurien d'esquivar gossos morts. Moltes de les empreses de construcció encarregades de construir les instal·lacions per als Jocs estan involucrades en l'escàndol multimilionari de Petrobras, l'empresa petroliera estatal. El precedent de la Copa del Món de futbol de l'estiu passat no és encoratjador. Va costar als contribuents brasilers 21.400 milions de reals (9.000 milions de dòlars), una suma de rècord per a aquesta competició. La indignació popular per la corrupció i les despeses excessives en projectes ostentosos és el que ha desencadenat les principals protestes al Brasil durant una generació.

Tanmateix, hi ha motius per creure que l'optimisme de Paes no és només una exageració d'un polític ambiciós. Un motiu és que, mentre que el Govern federal va ser el principal organitzador de la Copa, la preparació dels Jocs Olímpics la dirigeix la ciutat de Rio. El Partit del Moviment Democràtic del Brasil, al qual pertany l'alcalde, és el més favorable a les empreses de la coalició de Govern de Brasília. Entre els polítics de la vella escola que dominen el partit, Paes apareix com un modernitzador. Paes ha conven-

Carnaval de sobrietat

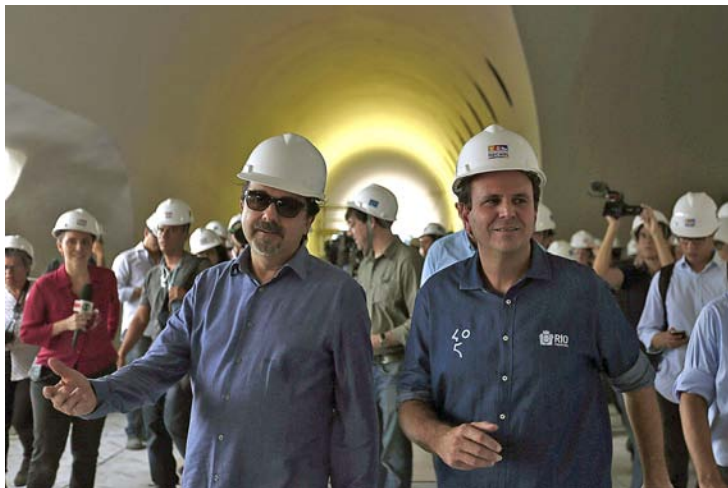
Els Jocs Olímpics de Rio de Janeiro 2016 s'estan organitzant amb una austeritat sorprenent per distanciar-se de la disbauxa que va regnar a l'últim Mundial de futbol. L'auditor del Comitè Olímpic diu que les obres van a bon ritme, amb un sol mes d'endarreriment.

çut els inversors privats de pagar dues terceres parts del cost dels estadis amb aliances entre sector públic i privat.

Des de la Copa del Món, el Brasil ha posat més controls sobre la corrupció. Els advocats de l'Autoritat Pública Olímpica, la coordinadora del Govern, diuen que els auditors federals, que han rebut competències recentment, els molesten amb freqüència. Paes promet uns Jocs austers, sense nous estadis com el Niu d'Ocell de Pequín. Es refia de la bellesa

natural de la *cidade maravilhosa*.

Fins ara, l'enfocament sobri de l'alcalde sembla que marca el to. Milers de treballadors vestits amb granotes taronja plenes de pols treballen de valent als principals llocs, a Barra de Tijuca, a l'oest de la ciutat, i a Deodoro, al nord; també es van organitzant dues instal·lacions més petites al centre. La Via Olímpica, un bulevard a Barra, inspirat en el passeig sinuós de llambordes de Copacabana, ja està construït fins a la meitat de la llarga-

FESTA CONTINGUDA. L'alcalde Eduardo Paes (a l'esquerra i a la dreta, a dalt) s'ha moderat: el pressupost en instal·lacions esportives no s'ha enfilat ni un 50% més del previst –fet excepcional en uns JJOO. Tot i això, no ha pogut evitar les protestes.

competiran els remadors, alguns van donar-ne la culpa a la manca de tractament de les aigües residuals que arriben a la ciutat. Paes no n'és responsable: les aigües residuals són competència de l'estat de Rio de Janeiro, no pas de la ciutat. Però això no serà cap consolació si els organitzadors han de traslladar les competicions de vela i rem a un indret més net. Monteiro diu que la badia està neta "en un 60%", i que, quan comencin els Jocs, "els regatistes podran capbussar-s'hi sense problemes".

Les organitzacions pels drets humans es queixen que centenars de famílies han estat recol·locades per fer lloc a les infraestructures olímpiques i que no se'ls ha consultat prou. Hi ha la preocupació per la criminalitat. Després d'uns inicis reeixits, amb policies procedents de les comunitats per *pacificar* les favelas, els barris de barraques del Brasil, la millora s'ha estancat. L'escàndol de Petrobras fins ara no ha afectat els Jocs, però podria afectar-los. Una empresa de construcció involucrada en l'escàndol va fer suspensió de pagaments al gener.

Orlando Santos, de la Universitat Federal de Rio, assenyala que gran part del capital relacionat amb els Jocs s'inverteix en la pròspera zona de Barra de Tijuca, on viuen només 300.000 dels sis milions de ciutadans. Això, tem Santos, incrementarà les desigualtats, que ja són elevades. Si Rio ha d'acollir un esdeveniment com aquest, afegeix, hauria de concentrar la despesa en un barri més pobre, com Londres va fer amb l'East End.

Però a menys de 500 dies perquè comencin els Jocs, Rio sembla que s'hi prepara amb l'actitud austera que Paes fomenta. Haurien d'oferir un modest estímul econòmic a una regió que és especialment vulnerable a la desfeta del sector del petroli. Si tot continua anant bé, l'alcalde –la legislatura del qual s'acaba l'any que ve, després dels Jocs– optarà, sense cap mena de dubte, a un càrrec més alt. I els regatistes podran competir.

da projectada d'un quilòmetre. Fa un any, un vice-president del Comitè Olímpic Internacional va dir que els preparatius de Rio eren "els pitjors que he vist mai". Ara l'organisme regulador dels Jocs sembla relaxat. L'auditor federal va dir la setmana passada que les pistes de tennis i el velòdrom anaven endarrerides, però només d'un mes. Els organitzadors diuen que la construcció s'ha anat posant al dia des que van venir els inspectors.

En comparació d'altres Jocs Olímpics recents, els de Rio semblen barats. El Brasil calcula que li costaran 37.700 milions de reals (12.500 milions de dòlars). Això cobrirà els costos operatius i servirà per pagar les instal·lacions esportives, les connexions de transport, les plantes de tractament de residus i la remodelació del barri del port, en molt mal estat. La contribució de les tres branques del Govern serà de 16.400 milions de reals, molt menys del que els contribuents britànics van pagar pels Jocs Olímpics de Londres del 2012. Standard and Poor's ha premiat la parsimònia de Rio amb una qualifi-

cació del crèdit que, fet inusual per a un municipi, està un nivell per damunt del crèdit brasiler. El pressupost per a instal·lacions s'ha enfilat de 4.000 milions de reals a 6.600 milions. Per als estàndards olímpics, aquest ascens és moderat.

Si hi ha un *llegat* beneficiós per als carioques, serà un sistema molt ampliat de transport públic. Això, segons el cap de la Companyia Olímpica Municipal, Joaquim Monteiro, triplicarà el nombre de treballadors que es desplacen per anar a la feina amb transport públic fins a més del 60%. Per la seva banda, l'estadi d'handbol, projectat com una instal·lació permanent, serà desmuntat i reconstruït en forma de quatre escoles. Tot això no vol dir que els Jocs valguin els diners que s'hi destinen (això no passa gairebé mai). Però el balanç sembla millor del que podria haver estat.

Encara podrien anar malament moltes coses. Encara que tot vagi bé, els crítics dels Jocs diran que hi ha errors de disseny. Quan van entrar més de cinquanta tones de peixos morts a l'albufera on